

**„5 aastat näguri- või
teguripäevi?“
MTÜ Eesti Omastehooldus**

III Omastehoolduse Foorum, 28.04.2016,
Viljandi

Põhikiri – 24.02.2011

- ♥ Asutajad Helle Lepik ja Hiie Paenurk
- ♥ Eesmärk on koondada Eestis oma lähedase hooldusega seotud ja omastehoolduse vastu huvi tundvaid ning valdkonna arendamisest ja toetamisest huvitatud juriidilisi ja füüsilisi isikuid ning kaitsta nende huve ja õigusi nii Eestis kui rahvusvahelisel tasandil.

Põhikiri – 24.02.2011

♥ Tegevused:

- ♥ koondab ja aktiveerib ühenduse tegevusest huvitatud juriidilisi ja füüsilisi isikuid
- ♥ kujundab ühiskonnas positiivset ja mõistvat suhtumist abivajajatesse ja abistajatesse
- ♥ väärtustab hoolekandevalast tööd sh vabatahtlikku tegevust
- ♥ arendab koostööd teiste samalaadsete ühendustega, kohalike omavalitsustega ja nende allasutustega, eraettevõtetega nii kodu- kui välismaal omastehooldajate igapäevaelu paremaks toimimiseks ning peres hooldamise traditsiooni jätkamiseks

Põhikiri – 24.02.2011

- ♥ seisab omastehooldajate perede õiguste eest; kaasab oma töösse erineva kultuuritaustaga inimesi
- ♥ toetab looduslähedast ja keskkonnahoidlikku eluviisi
- ♥ korraldab nii vabariigi siseseid kui rahvusvahelisi koolitus- ja teadusüritusi; arendab nõustamistegevust
- ♥ viib oma majandusliku aluse tugevdamiseks läbi tasulisi üritusi, võtab vastu annetusi ja eraldisi, sõlmib sponsorlepinguid; annab välja trükiseid; müüb oma sümboolikaga esemeid
- ♥ töötab välja ja osutab erinevaid tasulisi sotsiaalhoolekandeteenuseid
- ♥ toetab omastehooldajate kogemus- ja tugirühmade piirkondlikku tegevust
- ♥ Registreerimine 11.03.2011

Mina, omastehooldaja?

- ♥ Inimene, kes hooldab pereliiget või lähedast, kes haiguse, puude või muust erivajadusest tingituna vajab abi oma igapäevaelu toimingutes.
- ♥ Omastehooldus võib olla lühiajaline ja ajutine, kuid on sageli just ööpäevaringne järelevalve ja hooldus. Hooldusvajadus võib välja kujuneda pikkamööda või olla tingitud ootamatust haigusest, õnnetusest või erilist hoolt vajava lapse sündimisest.
- ♥ Omastehooldajad on puudega lapse vanemad, abikaasad või oma eakate vanemate eest hoolt kandvad tütreid ja pojad.
- ♥ Tavapärase hoolitsus muutub hooldustöökse kui abivajadus on muutunud igapäevaseks, kui võetakse kasutusele kell ja kalender, kui hooldaja hakkab tundma väsimust.

I Foorum – 13.10.2011

- ♥ „Omastehooldus Eesti hoolekandesüsteemis“
- ♥ Tõdemus, et kiiresti tuleb välja töötada vastav seadus, mis tagaks ühesuguse abi ja väärrika toetuse kõigile omastehooldajatele sõltumata nende elukohast.
- ♥ Omastehooldaja olemasolu ja vajaduste esile toomine. (toetuse suurendamine hooldajale peaks olema kooskõlas tugiteenuste kättesaadavusega)
Omastehooldaja tugimeetmete kirjeldamine õigusloomes?
- ♥ [Pöördumine](#) – Eesti Vabariigi Riigikogu Sotsiaalkomisjon

ERKAS

- ♥ Eesti Regionaalse ja Kohaliku Arengu SA
- ♥ Koostöö ja koostoime
  - ♥ Foorum I,II,III
  - ♥ Eesti omasteholduse arengukava 2013-2020
  - ♥ Projektid omasteholdajatele

Eesti omastehoolduse arengukava 2013-2020

- ♥ Omastehooldust käsitletakse Eestis täna lähedast hooldavate pereliikmete seadusjärgse kohustusena, hea tahte avalduse või vabatahtliku tööna, kuid see pole õige ja ei vasta kaasaja nõuetele. Edaspidistes arengusuundades soovitakse omastehoolduse väärtustamist ja tunnistatakse, et Eesti ühiskond ei saa hakkama ilma omastehooldajateta.
- ♥ Eesmärk tagada hooldatavale õigus olla hooldatud oma lähedase poolt, kindlustada vajalikud sotsiaal- ja tervishoiuteenused, hoolduse järjepidevus ja omastehooldaja töö toetamine ning tasustamine.
- ♥ Eesmärk tagada omastehooldajatele inimväärne elukvaliteet ning seadusandlikud toetavad meetmed hooldatavale parima hoolduse tagamiseks. Igal kodanikul peab olema võimalus hooldada oma lähedast kodustes tingimustes, kui see on hooldatava jaoks parim lahendus. Kui inimese hooldusvajadus on üle 6 tunni ööpäevas, ei saa tema abistamine olla ainult pereliikmete mure, vaid hoolduskoormusega isik peab saama konkreetset abi kogukonnalt ja riigilt.

Eesti omastehoolduse arengukava 2013-2020

- ♥ Omastehooldaja – inimene, kes hooldab pereliiget või lähedast, kes haigusest, puudest või muust erivajadusest tingitult vajab kõrvalabi oma igapäevaelu toimingutes.
- ♥ Omastehooldus – pikaajalise haige, puudega inimese, sh lapse ja eaka lähedase kodus abistamine, järelevalve ja hooldus lühiajaliselt, ajutiselt või ööpäevaringselt.
- ♥ Traditsiooniline omastehooldus – oma lähedasele inimesele kõrvalabi osutamine, järelevalve ja hoolduse korraldamine, et tagada tema toimetulek kodus keskkonnas. Kõrvalabi vajaja võib olla pikaajaliselt haige, puudega inimene (sh laps) või eakas inimene ning ta võib vajada kõrvalabi lühiajaliselt, ajutiselt või ööpäevaringselt. Traditsiooniline omastehooldus põhineb kristlikel peretraditsioonidel ning ei ole tasustatud.
- ♥ ...

Eesti omastehoolduse arengukava 2013-2020

- ♥ Professionaalne omastehooldus – lähedase inimese kodus hooldamine, kelle erivajadused (pikaajaline haigus, puue, kõrge iga) nõuavad ööpäevaringset regulaarset hooldust ning spetsiifilisi hooldusvõtteid, mis on omastehooldaja poolt omandatud spetsialistide juhendamisel või praktilise kogemusena. Võttes arvesse sellise hooldusega kaasnevat füüsilist koormust ja vaimset pinget, on see ühtsetel alustel riigi poolt tasustatud.
- ♥ Omastehooldus teenusena (tasuline hooldus, ühtsetel alustel riigipoolne tasustamine) – pikaajalise haige, puudega inimese, sh lapse ja eaka lähedase hooldus üliraske või raske hoolduskoormuse korral kodustes tingimustes pereliikme või lähedase poolt eesmärgiga kindlustada lähedasele vajalikud hoolekandeteenused harjumuspärases keskkonnas ja elamine oma kodus.
- ♥ Omastehooldaja teenuse osutajana – hooldatava pereliige või lähedane, kellega on sõlmitud omastehoolduse leping. Hooldustasu maksmise aluseks on hoolduskoormuse raskus ja siduvus (vastav test ja määramise alused tuleb välja töötada).
- ♥ ...
- ♥ Omastehoolduse tugiteenused – juhtumipõhine pakett, millega luuakse hooldatavale turvaline hoolduskeskkond ja mis koosneb hooldatavale vajalikest teenustest ning omastehooldajale määratud tasust või toetusest, puhkusest ja omastehooldust toetavatest teenustest, sh eluaseme kohandamine vastavalt hooldatava vajadusele.

Eesti omastehoolduse arengukava 2013-2020

- ♥ Visioon – Eesti Vabariigis on omastehooldajad tunnustatud ja nende töö on väärtustatud. Omastehooldajate õigused on tagatud seaduste ja määrustega. Neil on elukvaliteeti tagavad valikud ja võimalused, et osaleda võrdväärselt tavakodanikega Eesti majanduslikus, sotsiaalses ja ühiskondlikus elus.
- ♥ Omastehooldus on Eesti sotsiaalhoolekandes seadustatud, süsteemselt koordineeritud, paindlikult korraldatud, piisavalt rahastatud, kaasav, kliendi vajadustest lähtuv, võrdseid võimalusi tagav, jätkusuutlik hoolekandeteenus; kujundatud on ühene arusaam ja eesmärgid omastehooldaja pere igapäevaeluga toimetulekust ja just omastehooldajatele iseloomulikest ja vajalikest toetustest ning teenustest.

Eesti omastehoolduse arengukava 2013-2020

- ♥ Arengukava sisaldab seitset võrdse tähtsusega arengusuunda:
  - ♥ 1. tunnustamine ja väärtustamine;
  - ♥ 2. majandusliku toimetuleku tagamine;
  - ♥ 3. teenused ja toetused;
  - ♥ 4. haridus ja koolitus;
  - ♥ 5. tervis ja elukvaliteet;
  - ♥ 6. õiguslik alus;
  - ♥ 7. vaba juurdepääs teabele.

Eesti omastehoolduse arengukava 2013-2020

- ♥ 6. Õiguslik alus
- ♥ Seadustamise eesmärgiks on tagada hooldatavale õigus olla hooldatud oma lähedase poolt, kindlustada vajalikud sotsiaal- ja tervishoiuteenused, hoolduse järjepidevus, omastehooldaja töö tasustamine ja toetamine vajalike toetuste, tugisüsteemide ning tugiteenustega.
- ♥ Tunnistada omastehooldajate (seni vabatahtlikku) sotsiaalset ja majanduslikku panust riigi eelarvesse. Tasustada omastehooldaja töö ja tagada omastehoolduse riiklikuks korraldamiseks vajalikud tugiteenused ning toetused.

Euroopa omastehooldajate ühendus - Eurocarers

- ♥ NGO Estonian Carers (23.05.2013)
- ♥ Omastehooldajad on igas vanuses inimesed, kes hooldavad (enamasti tasustamata) väljaspool professionaalset või formaalset hoolekandesüsteemi oma pereliiget või lähedast, kes haigusest, puudest või muust erivajadusest tingitult vajab kõrvalabi oma igapäevaelu toimingutes.
- ♥ Omastehooldaja töö [väärtus](#)

II Foorum – 24.08.2013

- ♥ Foorum on pühendatud teema- aastale ja keskendub Eesti sotsiaalmaastikul kõige vähem tähelepanu ja toetust pälvinud sihtrühmale, lähedasi hooldavatele pereliikmetele, omastehooldajatele.
- ♥ Hooldajaks ei määrata isikuid, kellel on hooldust vajava isiku suhtes Perekonnaseadusest tulenevalt ülalpidamiskohustus
- ♥ Kuidas viia Eestis omastehoolduse teenused uuele tasemele?
  - ♥ Teenuste osutamist toetav taristu
  - ♥ Teenuste ühtne kättesaadavus ja kvaliteet üle Eesti

Euroopa omastehoolduse strateegia

- ♥ Euroopa Parlamendi omastehooldajate huvigrupp
- ♥ „Võimaldades omastehooldajatel hooldada“ (Enabling Carers to care) (15.10.2013)
- ♥ Tegevussuunad:
  - ♥ teadlikkuse kasv ja omastehooldajate kui sotsiaalse ressursi tunnustamine ühiskonnas,
  - ♥ uuringud ja statistika kogumine,
  - ♥ sotsiaalne kaasamine, ennetustegevused,
  - ♥ väljaõpe ja koolitamine,
  - ♥ emotsionaalne nõustamine,
  - ♥ ligipääs informatsioonile,
  - ♥ asendushooldus,
  - ♥ terviseedendus,
  - ♥ tööelu ja hoolduse ühildamine, tööturumeetmed,
  - ♥ sotsiaalkaitse ja finantstugi jne.

Sotsiaalministeerium

- ♥ Eakate Poliitika Komisjon
- ♥ Puudega lapse teenuste sidustatud mudel 2014
- ♥ Sotsiaalse kaitse lepe 18.11.2014 –
- ♥ Heaolu arengukava 2016-2023 (TATid)
- ♥ Hoolduskoormuse vähendamise rakkerühm – november 2017
- ♥ Erihoolekande tööühm 2016 –

Omastehooldus on töö!

- ♥ Arvamusfestival 2015
- ♥ Kes tasub omastehooldaja vaeva? Kes peaks otsustama, kuidas vaev saaks tasutud?

InformCare

Omastehoolduse infoportaal Euroopa Liidus

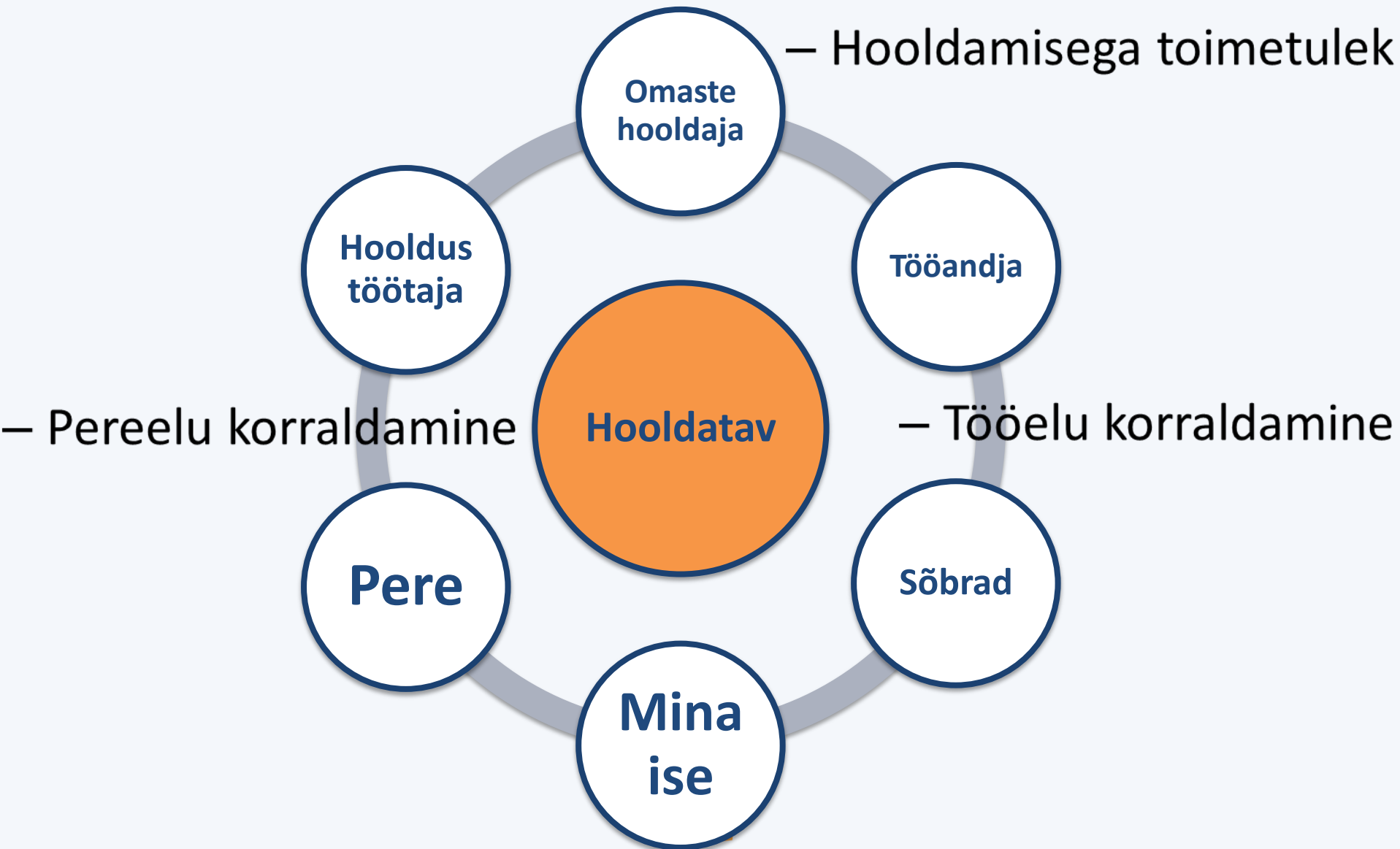
Hooldajad

**MTÜ Eesti
Omastehooldus**

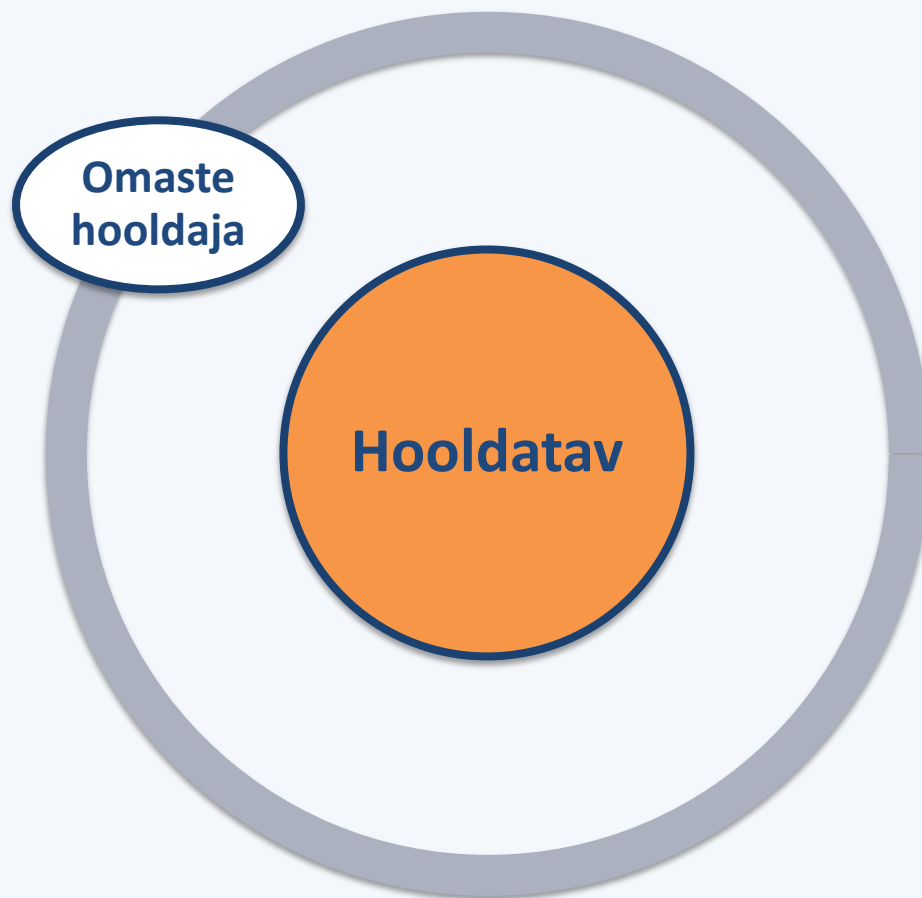

Pere, töö ja hooldus

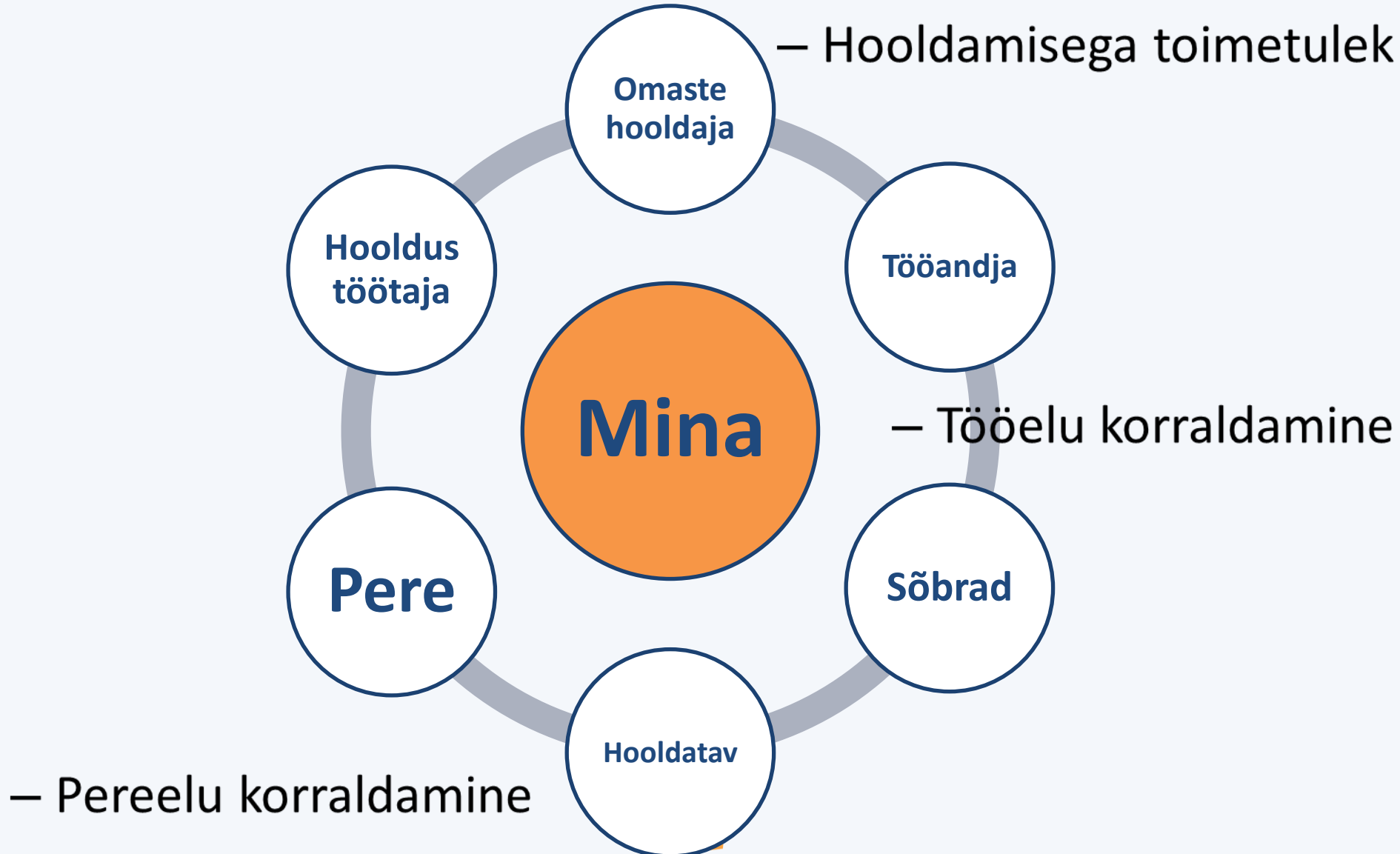

Pere, töö ja hooldus

– Hooldamisega toimetulek

Pere, töö ja hooldus

HEA 2016-2023

- ♥ Alaeesmärk 3. Inimeste võimalused iseseisvalt toime tulla, kogukonnas elada ning ühiskonnaelus osaleda on tänu efektiivsele õiguskaitsesele ja kvaliteetsele kõrvalabile paranenud
- ♥ **Iseseisvat toimetulekut toetavate ja kvaliteetsete sotsiaalteenuste ning vajadustele vastavate hooldusvõimaluste tagamine**
- ♥ **Erihoolekandeteenuste deinstitutionaliseerimine ja teenusekasutaja vajadustekeskseks kujundamine**
- ♥ **Teadlikkuse suurendamine ja institutsionaalse võimekuse tagamine võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamiseks ning ligipääsetavuse parandamiseks**

Hoolduskoormuse rakkerühm

- ♥ Rakkerühma ülesanne on kaardistada lähedaste hooldamisega seotud probleemid ning töötada välja inimeste vajadustest lähtuvad lahendused.
- ♥ Töötada välja poliitikasuunised ja lahendused, mis võimaldavad pakkuda toetuste ja teenuste koosmõjus kvaliteetseid ning inimeste vajadustest lähtuvaid hoolduskoormust ennetavaid ja vähendavaid sotsiaalseid ja tervishoiuteenuseid;
- ♥ Töötada välja poliitikasuunised ja lahendused tagamaks hoolduskoormust ennetavate ja vähendavate teenuste olemasolu, kättesaadavus ja kvaliteet nii riiklikult kui kõikides omavalitsustes vastavalt nõudlusele ja vajadusele.

Hoolduskoormus ja töö

- ♥ Euroopa Sotsiaalfondi meede „Töölesaamist toetavad teenused“
- ♥ pikka aega (vähemalt 12 kuud) tööturult eemal olnud inimeste konkurentsivõime tõstmiseks ning tööle aitamiseks
- ♥ Projekti eesmärgid on vastavuses meetme ja määruse eesmärkidega, tegevused on suunatud sihtgrupi konkurentsivõime suurendamiseks, sihtgrupile teenuste osutamine on projekti põhitegevus.
- ♥ Taotleja tunneb hästi sihtgrupi, hooldamiskohustusega pikaajaliste töötute, probleeme seoses tööle asumisega.
- ♥ Taotleja on analoogseid tegevusi projekti raames rakendanud - taotleja poolt on esitatud info ühe projekti kohta , mis toimus 2013.a. kestvusega 12 kuud. Puudub info, et taotleja on viimase viie aasta jooksul viinud vähemalt kahe aasta jooksul ellu määruses nimetatud toetavaid tegevusi taotluses nimetatud projekti sihtgrupile.

Hoolduskoormus ja töö

- ♥ Taotlusest ei selgu, kes on ikkagi tegevuste konkreetne sihtgrupp. Jääb arusaamatuks, miks soovitakse hooldusteenust õpetada neile, kes sellega juba tegelevad. Kindlasti võimaldab koolitus pakkuda omastele kvaliteetsemat hooldusteenust, kuid projektist ei selgu, kuidas aitab hooldaja koolitus omaste hooldajaid tööturule.
- ♥ Projekti pole planeeritud tugitegevusi lähtuvalt pikaajalise töötuse spetsiifikast. Taotleja ei kavanda pikaajalistele töötutele karjäärinõustamist, psühholoogilist nõustamist, tööturgu tutvustavaid koolitusi ega individuaalset tugiteenust, mis tõstaksid pikaajaliste töötute motivatsiooni ning annaksid oskusi selleks, et naasta tööturule.

III Foorum – 28.04.2016

- ♥ „Omastehooldaja töö, tervis ja heaolu. Aga õnn?“
- ♥ Pereliikmete ülalpidamiskohustus (omastehooldus) läbi erinevate õigusaktide
- ♥ Omastehooldus aastast 2020
- ♥ Kes tasub omastehooldaja vaeva?
- ♥ omastehooldus – [google.com](https://www.google.com)

Täna kuulamast!

MTÜ Eesti Omastehooldus

Kontaktisik: Ivar Paimre

Telefon: +372 53 671 418

E-mail: ivar.paimre@gmail.com

